

Interesse for politiske Geografer; her kan læres en Del om, hvorledes „Staten“ ser ud paa primitive Stadier, hvorledes den vokser og forgaar. Værdien heraf havde været endnu større, dersom der var gjort Rede for enkelte politiske Landomraader og deres Naturforhold. Selv paa de primitiveste Trin hænger Samfundet sammen med den Jord, hvorpaa det lever, og kan ikke forstaas uden denne Sammenhæng. De Kort, som medfølger over enkelte Øer, er uden Terrænfremstilling.

Af stor erhvervskulturel Interesse er Kapitlerne „Land tenure and control“ og „Control of food supply“. Forhaabentlig vil Forfatteren ikke udelukke selve Agerbrugets Teknik og den øvrige materielle Kultur fra sine Undersøgelser.

Gudmund Hatt.

I. D. Rogers: A historical Geography of the British Dominions. Vol. VI. Australasia, Second edition by R. N. Kershaw. (8°, 382 S. m. 7 Kort). Oxford at the Clarendon Press 1925.

Denne Bog, der egentlig med Urette bærer Navnet Geografi, giver en Oversigt over det britiske, australske og oceaniske Kolonieriges Opdagelseshistrie og Udvinning. — For Historikere og Geografer, der specielt interesserer sig for Kolonihistrie, vil Bogen med sin store Fylde af Oplysninger og sin nemme Overskuelighed sikkert være af Værdi. — Den foreliggende 2. Udg. har medtaget en Beretning om Forholdene under og efter Verdenskrigen. —

Johs. Reumert.

Lauge Koch: Nord om Grønland. (4°, 279 S. m. talr. Illustr. og 1 Kort). Levin & Munksgaards Forlag. Kbhvn. 1925.

Noget sent, 4 Aar efter Rejsen, er Kochs populære Beskrivelse af den afsluttende og supplerende Kortlægningsrejse over Grønlands Nordkyst nu udkommen i smukt Udstyr og forsynet med en Mængde Illustrationer. Forf. kom jo først til København i Efteraaret 1923, saa dette er vel Grunden til Bogens sene Fremkomst.

Først nu faar man at vide, hvor umaadelig slidsomt Kochs udmærkede Arbejde har været, da det jo i Virkeligheden viser sig, at det har været udført under utrolige Strabadser, ikke mindst paa Grund af Sygdom. Paa sin korte, bramfri Maade — som om det var den naturlige Ting af Verden — fortæller Forf. om den Modgang, som de Rejsende næsten havde hele Tiden som Følge af Sygdomme. Ikke alene han selv, men ogsaa hans Eskimoer, ligger flere Gange syge af Mavedaarligheder og Feber, og tilsidst, efter

vel afsluttet Rejse, faar baade Koch og Eskimoen Etukussuk ovenikøbet spansk Syge.

Det maa have været et stort Besvær og en ubehagelig Omstændighed for Koch at have faaet en saa modløs Person med som den yngste af Eskimoerne, og den ældste Eskimo er endda, om ikke modløs, saa en Overgang saa syg, at Kammeraterne hvert Øjeblik venter hans Død.

Det er for Resten den samme Eskimo, Etukussuk, der, foruden at have rejst med Peary og Mac Millan, ogsaa var med Dr. Cook paa hans „store Rejse“. Forf. omtaler det et Sted i Forbigaaende, men gaar iøvrigt ikke nærmere ind paa det. Det kunde have været interessant ved denne Lejlighed at have faaet lidt nærmere at vide om, hvad Etukussuk kunde have at fortælle. Episoden Cook er jo dog et ret ejendommeligt Punkt i Polarforskningens Historie, og selv om den for os Danske har et lidt tragikomisk Anstrøg, saa ligger den dog nu saa langt tilbage, at vi ikke behøver at behandle den paa samme Maade som Katten den varme Grød.

Skulde vi gøre nogen Indvending mod Kochs Bog, saa er det den Omstændighed, at han begaar den samme Fejl, som snart sagt alle geografiske Rejsende begaar i deres populære Rejsebeskrivelser: Der er for lidt Kortmatriale. Ingen Opdagelsesrejsende burde, naar han omtaler Steder i tidligere berejste Lande, unnlade at navngive dem paa sit Kort eller i Teksten indsætte smaa Specialkort, hvor man kan finde dem. Naar man er i Besiddelse af Pearys, Høegh-Hagens og Freuchens Kort, er det let nok at finde de forskellige Punkter, der nævnes i Kochs Bog, men de geografiske Forfattere af populære Rejsebeskrivelser maa huske paa, at det er en uomstødelig Kendsgerning, at deres Bøger ikke alene gaar af som varmt Brød, men desuden er de mest læste og oftest udlaante i de offentlige Bibliotheker, der nu saavel i Kjøbenhavn som i de større Provinsbyer er oprettede for Menigmand, og man maa vel gaa ud fra, at ikke alle disse Læsere kun interesserer sig for de gennemgaaede Strabadser og Jagthistorierne, men at de ogsaa gerne vil vide lidt om, hvor den Rejsende rent geografisk set bevæger sig, og man behøver jo ikke at være professionel Geograf for at kunne følge med paa et Kort. Det er ikke nok paa et enkelt Kort at angive Rejseruten og de vigtigste Navne, enten maa Kortet være forsynet med *alle* de i Bogen nævnte Navne, eller ogsaa maa der, som sagt, være mindre Specialkort.

Denne Anke maa Forf. ikke opfatte som specielt rettet til ham, ej heller som noget, han kan føle som nedsættende ham som Fagmand. Anmelderen er ikke professionel Geograf, hører ikke heller til Polar-

farerlavet, er kun geografisk interesseret, men netop derfor kan jo dette Nødraab om flere Kort i de populære Rejsebeskrivelser betragtes som „vox populi“.

Endnu eet: Hedder det Upernivik eller Upernavik? Nu har vi allesammen fra vor Skoletid ikke hørt andet end Upernivik med „i“. Forf. bruger selv denne Betegnelse paa Side 273 næstsidsste Linje. Men andre Steder i Bogen og paa hans Kort staar der Upernavik. Hvad er rigtigt? I Skibsefterretningerne fra den grønlandske Handel har der aldrig staaet andet end Upernivik, men hvis Bopladsen paa Eskimoisk hedder Upernavik, er det selvfølgelig rigtigt at bruge denne sidste Stavemaade. Hvad kalder Eskimoerne den?

N. C. Kragballe.

Ejnar Mikkelsen: Med Grønland til Scoresbysund. (8°, 125 S., 54 Illustrationer og 1 Kort). Hjorts Forlags Efterfølger. København 1925.

En Beretning om Koloniseringen af Scoresbysund, det Foretagende, der saa længe satte Sindene i Bevægelse herhjemme. De vigtigste Resultater af Ejnar Mikkelsens Ekspedition vil allerede være Geografisk Tidsskrifts Læsere bekendt fra en Artikel i et tidligere Nummer. Bogen giver dog ikke alene udførligere Besked, men er tillige saare spændende Læsning. Uforglemmelig er den dramatiske Situation, da „Grønland“ mistede sit Ror — og siden Hjemrejsen gennem Isen med det rorløse Skib. Energisk hævder Ejnar Mikkelsen dog, at Scoresbysund ikke er vanskeligere at besejle end andre Steder i Østgrønland. Det Skib, der for Fremtiden skal besejle Scoresbysund, bør ikke anløbe Fjorden før ved Midten af August, idet Landisen da i alle Tilfælde vil være gaaet.

Gudmund Hatt.